

ΚΕΙΜΕΝΟ XVI - Η ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΜΑΧΗ ΤΟΥ ΚΑΙΣΑΡΑ ΣΤΗΝ ΓΑΛΑΤΙΑ

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ

Ρήματα:

- A' συζυγία

appropinquo-avi-atum-are = πλησιάζω.

- B' συζυγία

iubeo-iussi-iussum-iubere = διατάζω.

- Γ' συζυγία

mitto-misi-missum-mittere = στέλνω

gero-gessi-gestum-gerere = διεξάγω

cerno-crevi-cretum-cernere = διακρίνω

verto-verti-versum-vertere = στρέφω

fugio-fugi-fugitum-fugere = φεύγω

occurro-occurri (και occucurri)-occursum-occurrere + δοτική = επιτίθεμαι

occido-occidi-occisum-occidere = φονεύω

comprehendo-comprehendi-comprehensum-comprehendere = συλλαμβάνω

refero-retuli (και rettuli)-relatum-referre = παραδίδω

capio-cepi-captum-capere = πιάνω, συλλαμβάνω

interficio-interfeci-interfectum-interficere = σκοτώνω

discedo-discessi-discessum-discedere = σκορπίζομαι

trado-tradidi-traditum-tradere = παραδίδω

produco-produxi-productum-producere = οδηγώ μπροστά

dedo-dedidi-deditum-dedere = παραδίδω

consido-consedi-consessum-considerere = κάθομαι

proicio-proieci-proiectum-proicere = ρίχνω, πετώ, καταθέτω.

- Δ' συζυγία

Δεν υπάρχει κανένα ρήμα αυτής της συζυγίας.

fi-factus sum-fieri (παθητικό του ρ. facio) = γίνομαι.

Ουσιαστικά:

- Α' κλίση

Θηλυκά: **fuga**-ae = φυγή.

- Β' κλίση

Αρσενικά: **gladius**-ii(i) = ξίφος

numerus-i = αριθμός

legatus-i = απεσταλμένος, πρεσβευτής

Ουδέτερα: **pilum**-i = ακόντιο

tergum-i = πλάτη, νώτα

signum-i = σημαία

arma-orum = όπλα

castra-orum = στρατόπεδο.

- Γ' κλίση

Αρσενικά: **eques**-equis = ιππέας

princes-principis = ηγεμόνας

dux-ducis = αρχηγός, στρατηγός

Caesar-Caesaris

Vercingetorix-igis = Βερκιγγετόριγας

hostis-hostis = εχθρός

Θηλυκά: **cohors**-cohortis = κοόρτη

dux-ducis = αρχηγός, στρατηγός

caedes-is = σφαγή

civitas-atis = πολιτεία

hostis-hostis = εχθρός

Ουδέτερα: δεν υπάρχουν.

- Δ' κλίση

Αρσενικά: **equitatus**-us = ιππικό.

- Ε' κλίση

Αρσενικά: **dies**-diei = ημέρα

Θηλυκά: **res**-ei = πράγμα.

Επίθετα:

- Β' κλίση
magnus-a-um = παγωμένος
vivus-a-um = ζωντανός
reliquus-a-um = υπόλοιπος
posterus-a-um = επόμενος.
- Γ' κλίση
militaris-is-e (δικατάληκτο) = στρατιωτικός.

Αντωνυμίες:

is-ea-id (δεικτική-επαναληπτική) = αυτός
ipse-ipsa-ispum (δεικτική-οριστική) = ο ίδιος.

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ

Nostri gladiis rem gerunt: Κύρια πρόταση κρίσης.

gerunt: ρήμα, **Nostri:** υποκείμενο, **rem:** αντικείμενο, **gladiis:** αφαιρετική του οργάνου στο gerunt.

postquam pila in hostes miserunt: Δευτερεύουσα χρονική πρόταση.

miserunt: ρήμα, **nostri:** (ενν.) υποκείμενο, **pila:** αντικείμενο, **in hostes:** εμπρ. επιρρηματικός προσδιορισμός της εχθρικής διάθεσης στο miserunt.

Repente post tergum equitatus cernitur: Κύρια πρόταση κρίσης.

cernitur: ρήμα, **equitatus:** υποκείμενο, **post tergum:** εμπρόθ. προσδιορισμός του τόπου στο cernitur, **Repente:** επιρρηματικός προσδιορισμός του τρόπου στο cernitur.

cohortes appropinquant: Κύρια πρόταση κρίσης.

appropinquant: ρήμα, **cohortes:** υποκείμενο.

hostes terga vertunt: Κύρια πρόταση κρίσης.

vertunt: ρήμα, **hostes:** υποκείμενο, **terga:** αντικείμενο.

Fugiunt: Κύρια πρόταση κρίσης.

fugiunt: ρήμα, **hostes:** (ενν.) υποκείμενο.

eis equites occurrunt: Κύρια πρόταση κρίσης.
occurrunt: ρήμα, **equites:** υποκείμενο, **eis:** αντικείμενο.

Fit magna caedes: Κύρια πρόταση κρίσης.
Fit: ρήμα, **caedes:** υποκείμενο, **magna:** επιθετικός προσδιορ. στο caedes.

Sedulius, dux et princeps Lemovicum, occiditur: Κύρια πρόταση κρίσης.
occiditur: ρήμα, **Sedulius:** υποκείμενο, **dux, princeps:** παραθέσεις στο Sedulius, **Lemovicum:** γενική αντικειμενική (ή κτητική) στα dux, princeps.

dux Arvernorum vivus in fuga comprehenditur: Κύρια πρόταση κρίσης.
comprehenditur: ρήμα, **dux:** υποκείμενο, **Arvernorum:** γενική αντικειμ. (ή κτητική) στο dux, **vivus:** επιρρηματικό κατηγορ. του τρόπου στο dux από το comprehenditur, **in fuga:** εμπρόθετος προσδιορισμός του χρόνου στο comprehenditur.

signa militaria septuaginta quattuor ad Caesarem referuntur: Κύρια πρόταση κρίσης.
referuntur: ρήμα, **signa:** υποκείμενο, **septuaginta quattuor:** επιθετικ. προσδ. στο signa, **ad Caesarem:** εμπρ. προσδιορισμός κατεύθυνσης σε πρόσωπο στο referuntur.

magnus numerus hostium capitur: Κύρια πρόταση κρίσης.
capitur: ρήμα, **numerus:** υποκείμενο, **hostium:** γενική διαιρετική (ή του περιεχομένου) στο numerus, **magnus:** επιθετικός προσδιορ. στο numerus.

Atque interficitur: Κύρια πρόταση κρίσης.
interficitur: ρήμα, **numerus:** (ενν.) υποκ., **hostium:** (ενν.) γενική διαιρετική (ή του περιεχομ.) στο numerus, **magnus:** (ενν.) επιθετικός προσδιορισμός στο numerus.

reliqui ex fuga in civitates discedunt: Κύρια πρόταση κρίσης.
discedunt: ρήμα, **reliqui:** υποκείμενο, **in civitates:** εμπρ. προσδιορ. κίνησης σε τόπο στο discedunt, **ex fuga:** εμπρόθετος προσδιορισμός της χρονικής ακολουθίας στο discedunt.

Postero die ad Caesarem legati mittuntur: Κύρια πρόταση κρίσης.
mittuntur: ρήμα, **legati:** υποκείμενο, **ad Caesarem:** εμπρόθετος προσδιορ. κατεύθυνσης σε πρόσωπο στο mittuntur, **die:** αφαιρετική του χρόνου στο mittuntur, **Postero:** επιθετικός προσδιορισμός στο die.

Caesar iubet arma tradi ac principes produci: Κύρια πρόταση κρίσης.

iubet: ρήμα, **Caesar:** υποκείμενο, **tradi:** αντικείμενο, τελικό απαρέμφατο, με υποκείμενο **arma** (ετεροπροσωπία), **produci:** αντικείμενο (συνδέεται παρατακτικά με το **tradi** με το **ac**), τελικό απαρέμφατο, με υποκείμενο **principes** (ετεροπροσωπία).

Ipse pro castris consedit: Κύρια πρόταση κρίσης.

consedit: ρήμα, **Caesar** : νοούμ. υποκ., **Ipse:** κατηγορ. προσδιορισμός στο υποκείμεν., **pro castris:** εμπρ. προσδιορισμός στάσης σε τόπο στο **consedit**.

eo duces producuntur: Κύρια πρόταση κρίσης.

producuntur: ρήμα, **duces:** υποκείμενο, **eo:** επιρρ. προσδ. κίνησης σε τόπο στο **producuntur**.

Vercingetorix deditur: Κύρια πρόταση κρίσης.

deditur: ρήμα, **Vercingetorix:** υποκείμενο.

arma proiciuntur: Κύρια πρόταση κρίσης.

proiciuntur: ρήμα, **arma:** υποκείμενο.

ΔΕΥΤΕΡΕΥΟΥΣΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΚΕΙΜΕΝΟΥ

- **postquam pila in hostes miserunt:** Δευτερεύουσα χρονική πρόταση. Εισάγεται με τον χρονικό σύνδεσμο *postquam*, εκφέρεται με Οριστική Παρακειμένου και αναφέρεται στο παρελθόν. Δηλώνει το προτερόχρονο.

ΛΑΤΙΝΙΚΕΣ ΦΡΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΡΗΤΑ

- **Numerus clausus** = περιορισμένος (κλειστός) αριθμός.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ ΣΥΓΓΕΝΕΙΣ ΛΕΞΕΙΣ ΤΗΣ ΛΑΤΙΝΙΚΗΣ ΜΕ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

Arma: αρματωλός

Castra: κάστρα

Cohors (cum + hortus): χόρτο, χορταίνω

Dedo: δίδω

Dies: Δίας

Dux: δούκας

Legatus: λεγεώνα

Magnus: μέγας

Numerus: νούμερο

Princeps: πρίγκιπας.